Prima instanță: Judecătoria Ungheni (judecător Costru Rodica)
Dosarul nr. 2ai-247/23
2- 21160431-02-2ai-13072023

D E C I Z I E

04 aprilie 2024 ***mun. Chișinău***

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:
Președintele completului, judecătorul ***Eugeniu Clim***
Judecătorii: ***Olga Cojocaru și Steliana Iorgov***

examinând cererea de apel declarată de avocatul Tarlapan Artur, în interesele ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 13.04.2023 emisă pe marginea cererii de chemare în judecată înaintată de ***** către Î.I. „*****, în procedură de lichidare, S.A. „*****”, intervenient accesoriu B.C. „*****” S.A. privind anularea actelor juridice și rectificarea Registrului Bunurilor Imobile privind radierea dreptului de propruetate a S.A. „*****”, prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ***Colegiul civil***

C O N S T A T Ă:

Circumstanțele cauzei

În procedura Judecătoriei Ungheni se află în proces de examinare procesul de insolvabilitate a Î.I. „*****.

În cadrul procesului de insolvabilitate de către lichidatorul Lașcu Ion a fost desfășurată licitația cu reducere din 16.09.2021, în cadrul căreia a fost adjudecat lotul nr. 1, constituit din construcție nefinalizată și trei terenuri cu următoarele nr.c.: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p.), ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha). În calitate de cîștigător al licitației a fost desemnată S.A. „*****”.

Parte componentă a lotului nr. I expus la licitație sunt terenurile cu numerele cadastrale ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha).

Menționează că acestea, conform informațiilor din Registrul bunurilor imobile anexate la raportul de evaluare nr. 19/01/21, din 26.01.2021, sunt proprietate comună în devălmășie a cet. Tulbure Ion și *****.

***** nu este participant la procedura de faliment derulată față de Î.I. „*****, neavând calitate procesuală în cadrul acestei proceduri în virtutea faptului că nu este fondator al Î.I. „*****.

Din acest considerent, lichidatorul Î.I. „***** nu este în drept să valorifice bunuri, inclusiv prin scoatere la licitație cu reducere, care sunt deținute de Tulbure Ion cu drept de proprietate comună în devălmășie cu alte persoane, la caz fiind vorba de soția acestuia *****.

În această ordine de idei, lichidatorul Î.I. „***** urma, întâi de toate, să întreprindă măsuri de determinare a cotelor-părți în proprietatea comună dintre Tulbure Ion și *****, conform prevederilor legislației în vigoare, după care să valorifice cota-parte din bunurile respective, ce-i aparține cet. Tulbure Ion, în calitate de fondator al debitorului insolvabil.

În acest sens, conform art. 24 alin. (1) din Codul familiei al R. Moldova, fiecare soț răspunde pentru obligațiile proprii cu bunurile proprietate personală și cu-cota-parte din proprietatea în devălmășie, care poate fi determinată de către instanța judecătorească la cererea creditorului.

Neglijând această cerință și expunând la licitația cu reducere din 16.09.2021 bunuri proprietate comună în devălmășie a soților Tulbure Ion și *****, lichidatorul Î.I. „*****, a admis încălcarea dreptului de proprietate a cet. *****, în calitate de persoană terță față de procedura de faliment a Î.I. „*****.

Își întemeiază reclamantul acțiunea în temeiul prevederilor art.334 alin. (2), (3) și (4) din Codul civil Moldova, care prevede că, actul juridic sau clauza care contravin unei dispoziții legale imperative sînt nule sau anulabile dacă această sancțiune este prevăzută expres de dispoziția legală încălcată (nulitatea expresă); actul juridic sau clauza care contravin unei dispoziții legale imperative ce nu prevede expres sancțiunea nulității sînt nule sau anulabile dacă această sancțiune trebuie aplicată pentru ca scopul dispoziției legale încălcate să fie atins (nulitatea virtuală) , dispozițiile prezentului articol se aplică în măsura în care dispoziția legală încălcată nu stabilește o altă consecință a încălcării sale decât nulitatea actului juridic sau a clauzei.

Art.327 alin. (2) din Codul ciivl care prevede că, actul juridic este anulabil dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes particular (nulitate relativă).

Art. 331 alin. (2) din Codul civil prevede că, actul juridic anulabil este valabil până la declararea acestei nulități de către instanța de judecată, insă, odată anulat, se consideră, cu efect retroactiv, că nu a produs niciun efect juridic din momentul încheierii.

Astfel, licitația din 16 septembrie 2021 în cadrul căreia a fost adjudecat lotul nr. 1, constituit din construcție nefinalizată și trei terenuri cu următoarele numere cadastrale: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p.), ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha), a fost săvârșită cu încălcarea prevederilor art. 24 din Codul Familiei al R.Moldova, sancțiunea acestei încălcării find nulitatea relativă a licitației, ce operează pentru protejarea interesului particular al reclamantei *****, în calitate de coproprietar devălmaș.

Potrivit cererii de chemare în judecată din 24.05.2022 reclamanta ***** a solicitat:

- Declararea nulității actelor de ridicare a bunurilor din 11 noiembrie 2021: nr.11/TI (6001/21/9769), nr.11/TI (6001/21/9768), nr.11/TI (6001/21/9770);
- Rectificarea Registrului Bunurilor Imobile prin radierea dreptului de proprietate a SA „*****” asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p.), ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha);
- Reclamarea actului de ridicare a bunurilor din 11 noiembrie 2021: nr.l l/TI(6001/21/9769), nr.11/T1 (6001/21/9768). nr.11/T1 (6001/21/9770), de la lichidatorul Lascu Ion.

În fapt, la data de 13.03.2017 prin decizia Curții de Apel Chișinău nr.2i-78/17 din 13.03.2017 a fost constatată insolvabilitatea și intentată procedura simplificată a falimentului față de debitorul Î.I. *****, fiind desemnat în calitate de lichidator, administratorul autorizat Lașcu Ion.

În urma efectuării licitației cu strigare din 16.09.2021, bunurile imobile: Lotul nr. 1 - Construcție nefinalizată cu trei terenuri pentru construcții, nr./cad. *****, *****, 6001201.316, amplasată în sat. Vărzărești r-nul Nisporeni, au fost adjudecate la prețul inițial de - 1 104 000 lei, către S.A. „*****”.

Nefiind de acord cu rezultatul licitației ***** a depus o cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat de a anula actului juridic civil, și anume rezultatul

licitației cu reducere din 16 septembrie 2021, consemnat în procesul-verbal al licitației, efectuat în cadrul procesului de insolvabilitate a Î.I. „*****.

În cererea de chemare în judecată reclamanta a solicitat luarea și măsurilor de asigurare a acțiunii prin aplicarea interdicției de a transmite bunurile imobile cu numere le cadastrale: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p.), ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha), situate în r. Nisporeni, s. Vărzărești, conform procesului-verbal al licitației din 16 septembrie 2021, de la lichidatorul îl „***** Lașcu Ion către adjudecatarul SA „*****”, până la soluționarea cauzei în fond.

La data de 10.11.2021 judecătorul Judecătoriei Ungheni, Rodica Costru a emis o încheiere prin care a dispus în calitate de măsură asiguratorie interzicerea de a transmite bunurile imobile cu numerele cadastrale: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p.), ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha), situate în r. Nisporeni, s. Vărzărești, conform procesului-verbal al licitației din 16.09.2021, de la lichidatorul Î.I. „***** Lașcu Ion către adjudecatarul S.A. „*****”, până la soluționarea cauzei în fond.

Încheierea instanței de fond a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08.02.2022.

În contradictoriu cu încheierea sus-menționată, la data de 11.11.2021 de către lichidatorul Lașcu Ion au fost emise acte de ridicare a bunurilor nr. 11/71(6001/21/9769), nr. 11/TI (6001/21/9768), nr. 11/TI (6001/21/9770), care au servit temei pentru înscrierea în RBI în calitate de proprietar a SA „*****” la data de 15.11.2021.

Menționează că, în conformitate cu art. 178 din Codul de Procedură Civilă al R.Moldova, încheierea de asigurare a acțiunii se execută imediat, în ordinea stabilită pentru executarea actelor judecătorești, iar în conformitate cu alin. 3 art. 181 din Codul de Procedură Civilă a r. Moldova, depunerea recursului împotriva încheierii de asigurare a acțiunii nu suspendă examinarea cauzei și executarea încheierii.

Potrivit prevederilor alin.l art. 344 din Codul Civil al R.Moldova, actul juridic prin care s-a dispus de un bun referitor la care, prin lege sau de instanța de judecată, sau de. un alt organ abilitat, este instituită, în favoarea unor persoane, o interdicție cu privire la dispoziție poate ji declarat nul de instanța de judecată la cererea persoanelor în favoarea cărora este instituită interdicția.

În conformitate cu Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cil privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează asigurarea

acțiunii la judecarea cauzelor civile nr. 32 din 24.10.2003. Se explică instanțelor judecătorești ca după aplicarea măsurilor de asigurare în privința bunului. încheierea adoptată face opozabil sechestrul tuturor acelora care vor dobândi vreun drept asupra bunului respectiv.

Având în vedere faptul că, actul de ridicare a bunurilor nr.11/TI a fost întocmit la data de 11 noiembrie 2021, iar dreptul de proprietate a fost înregistrat la data de 15 noiembrie 2021, consideră că interdicția de a transmite bunurile imobile cu numerele cadastrale: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p.), ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha) de la lichidatorul Î.I. „***** Lașcu Ion către adjudecatarul SA „*****” , este opozabilă adjudecatarului.

Reieșind din faptul că S.A. „*****” la data de 15.11.2021 a fost înregistrată în RBI contrar interdicției stabilite prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 10.11.2021 este necesar de a rectifica RBI în temeiul alin. 1 lit. b art. 439 din Codul Civil Moldova: s-a constatat sau s-a declarat nulitatea ori ineficiența actului sau faptului în temeiul căruia a fost efectuată înregistrarea ori înregistrarea provizorie în partea constituirii, a transmiterii sau, după caz, a stingerii dreptului înregistrat sau înregistrat provizoriu.

Reclamanta în cauză invocă că, nu are acces la actele de ridicare a bunurilor din 11.11.2021: nr. 11/TI (6001/21/9769), nr.11/TI (6001/21/9768), nr.11/TI (6001/21/9770), care sunt deținute în conformitate cu art. 121, alin. 6 din Legea Insolvabilității de lichidatorul Lașcu Ion și cumpărătorul S.A. „*****”.

Pe parcursul examinării cauzei, la data de 04.04.2022 la cererea B.C. „*****” S.A., aceasta a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu.

Poziţia instanţei de fond

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 13.04.2023 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de *****, prin reprezentantul său avocatul Artur Tarlapan către Î.I. „*****, în procedură de lichidare – lichidator Lașcu Ion, S.A. „*****”, intervenient accesoriu B.C. „*****” S.A. privind anularea actelor juridice - rezultatele licitației cu reducere din 16.09.2021, consemnată în procesul-verbal al licitației din 16.09.2021, efectuată în cadrul procesului de insolvabilitate a Î.I. „*****.

A fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de *****, prin reprezentantul său avocatul Artur Tarlapan către Î.I. „*****, în procedură de lichidare – lichidator Lașcu Ion , S.A. „*****”, intervenient accesoriu B.C.

„*****” S.A., privind declararea nulității actelor de ridicare a bunurilor din 11.11.2021 și rectificarea Registrului Bunurilor Imobile prin radierea dreptului de proprietate a S.A. „*****” asupra bunurilor imobile cu nr.c.: *****(0,14 ha), ***** (186,2 m.p), ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha).

S-a încasat de la Tulbure Tatiana în beneficiul lichidatorului Î.I. „*****, în procedură de lichidare, Lașcu Ion Boris, cheltuieli de asistență juridică , în sumă de 10 000 lei.

S-a încasat de la ***** în beneficiul statului plata taxei de stat de 300 lei.

S-a anulat măsura de asigurare a acțiunii aplicată prin încheierea judecătorească din 10.11.2021, c/c nr.2i-24/2021, prin care s-a interzis transmiterea bunurilor imobile cu nr.c. *****(0,14 ha),***** (186,2 m.p), ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha) , situate în r.Nisporeni, s.Vărzărești, conform procesului verbal al licitației din 16.09.2021, de la lichidatorul Î.I. „*****- Lașcu Ion către adjudecatarul S.A. „*****”, pînă la soluționarea cauzei în fond, menținută de Curtea de Apel Chișinău prin Decizia din 08.02.2022.

S-a anulat măsura de asigurare a acțiunii aplicată prin încheierea judecătorească din 04.04.2022, c/c nr.2i-24/2021, prin care s-a aplicat sechestru, pe bunurile imobile cu nr.c. *****(0,14 ha),***** (186,2 m.p), ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha), situate în r.Nisporeni, s.Vărzărești, pînă la soluționarea cauzei în fond, menținută de Curtea de Apel Chișinău prin Decizia din 27.09.2022.

Solicitarea apelantului

Invocând dezacordul cu soluția instanței de fond, la 26.04.2023 avocatul Tarlapan Artur, în interesele TulbureTatiana a înaintat cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Unghenil din 13.04.2023, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de decizie prin care să fie admisă acțiunea în modalitatea în care a fost formulată.

Argumentele părţilor

În motivarea cererii de apel a indicat că, consideră că apelul declarat este pasibil de admitere, reieşind din următoarele considerente.

Hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin (art. 386 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă).

Motivarea hotărârii instanţei de fond, prin care s-au respins pretenţiilor formulate de Apelantă, se rezumă în totalitate la faptul că rezultatele licitaţiei cu reducere din 16 septembrie 2021, consemnate în procesul-verbal al licitaţiei din 16 septembrie 2021, efectuată în cadrul procesului de insolvabilitate a ÎI „*****, a fost anterior contestată de către debitor în cadrul procesului de insolvabilitate a ÎI „*****, iar instanţa de insolvabilitate s-a expus asupra contestaţiei şi prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 19.10.2021 contestaţia a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Respectiv, instanţa de fond a respins acţiunea apelantei pe motiv că anterior aceleaşi circumstanţe au fost obiect de examinare în instanţa de insolvabilitate care a respins contestaţia împotriva rezultatelor licitaţiei cu reducere din 16.09.2021.

În acest context menționează că, încheierea instanţei de insolvabilitate din 19.10.2021, reieşind din prevederile Legii insolvabilităţii nr. 149/2012, este definitivă şi executorie, şi nu se supune nici unei căi de atac.

Însă încheierea Judecătoriei Ungheni din 19.10.2021 nu are caracter irevocabil.

În acest sens, conform art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sunt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane.

Totodată, conform art. 254 alin. (3) din Codul de procedură civilă, după ce hotărârea rămâne irevocabilă, părţile şi ceilalţi participanţi la proces, precum şi succesorii lor în drepturi, nu pot înainta o nouă cerere de chemare în judecată cu aceleaşi pretenţii şi în acelaşi temei, nici să conteste în alt proces faptele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea judecătorească irevocabilă.

Într-adevăr, încheierea Judecătoriei Ungheni din 19.10.2021 este definitivă şi executorie, dar această nu reprezintă un act judecătoresc de dispoziţie irevocabil.

Conform art. 254 alin. (2) din Codul de procedură civilă, au caracter irevocabil hotărârile judecătoreşti: a) emise în primă instanţă, după expirarea termenului de apel, dacă participanţii interesaţi nu au exercitat calea de atac corespunzătoare; a1) emise în primă instanţă, contestate cu apel, fără drept de recurs; b) emise de instanţa de apel, după expirarea termenului de recurs, dacă participanţii interesaţi nu au exercitat calea de atac corespunzătoare; c) emise de instanţa de recurs, după examinarea recursului.

Din sensul normei citate rezultă că are caracter irevocabil actul judecătoresc al primei instanţe care nu a fost contestat în termenul stabilit de lege sau care a fost contestat, dar a fost menţinut de instanţa ierarhic superioară.

La caz, încheierea Judecătoriei Ungheni din 19.10.2021 nici nu se supune vreunei căi de atac, respectiv, asupra acesteia nu poate fi exercitat un control judecătoresc, la care părţile fie ca au renunţat, necontestând actul judecătoresc în termenul stabilit de lege, fie că au apelat, dar instanţa ierarhic superioară a menţinut actul judecătoresc al primei instanţe.

În condiţiile în care încheierea instanţei nu se supune atacului, dar nici nu se încadrează la categoria actelor judecătoreşti irevocabile, aceasta nu are caracter prejudicial, nu dispune de putere de lucru judecat şi nu împiedică punerea în discuţie a faptelor şi raporturilor juridice într-un alt proces de judecată. Mai mult ca atât, contestaţia în cadrul procesului de insolvabilitate a fost înaintată de către debitorul Î.I. „*****, iar acţiunea în prezenta cauză a fost înaintată de către soţia fondatorului Î.I. „*****, care în cadrul procesului de insolvabilitate a Î.I. „***** nu are nici o calitate procesuală.

Hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat; se consideră că normele de drept material sunt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată (art. 386 alin. (1) lit d) din Codul de procedură civilă, art. 387 lit. a) din Codul de procedură civilă).

Conform art. 24 alin. (1) din Codul familiei, fiecare soţ răspunde pentru obligaţiile proprii cu bunurile proprietate personală şi cu cota-parte din proprietatea în devălmăşie, care poate fi determinată de către instanţa judecătorească la cererea creditorului.

Neglijând această cerinţă şi expunând la licitaţia cu reducere din 16.09.2021 bunuri proprietate comună în devălmăşie a soţilor Tulbure Ion şi *****, lichidatorul Î.I. „***** a admis încălcarea dreptului de proprietate a cet. *****, în calitate de persoană terţă faţă de procedura de faliment a Î.I. „*****.

Conform art. 334 alin. (2), (3) şi (4) din Codul civil, actul juridic sau clauza care contravin unei dispoziţii legale imperative sunt nule sau anulabile dacă această sancţiune este prevăzută expres de dispoziţia legală încălcată (nulitatea expresă); actul juridic sau clauza care contravin unei dispoziţii legale imperative ce nu prevede expres sancţiunea nulităţii sunt nule sau anulabile dacă această sancţiune

trebuie aplicată pentru ca scopul dispoziţiei legale încălcate să fie atins (nulitatea virtuală); dispoziţiile prezentului articol se aplică în măsura în care dispoziţia legală încălcată nu stabileşte o altă consecinţă a încălcării sale decât nulitatea actului juridic sau a clauzei.

Conform art. 327 alin. (2) din Codul ciivl, actul juridic este anulabil dacă nulitatea sancţionează încălcarea unei dispoziţii legale prin care se ocroteşte un interes particular (nulitate relativă).

Conform art. 331 alin. (2) din Codul civil, actul juridic anulabil este valabil până la declararea acestei nulităţi de către instanţa de judecată, însă, odată anulat, se consideră, cu efect retroactiv, că nu a produs niciun efect juridic din momentul încheierii.

Astfel, licitaţia din 16.09.2021 în cadrul căreia a fost adjudecat lotul nr. 1, constituit din construcţie nefinalizata şi trei terenuri cu următoarele numere cadastrale: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p.), ***** (0,14 ha) şi *****(0,141 ha), a fost săvârşită cu încălcarea prevederilor art. 24 din Codul familiei, sancţiunea acestei încălcării find nulitatea relativă a licitaţiei, ce operează pentru protejarea interesului particular al reclamantei *****, în calitate de coproprietar devălmaş.

Mai mult ca atât, prin expunerea la licitaţia din 16.09.2021 a bunurilor proprietate comună în devălmăşie a soţilor ***** şi Tulbure Ion, fără a fi determinate cotele părţi ale acestora în modul stabilit de lege, lichidatorul a neglijat şi prevederile art. 39 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, conform cărora bunurile aflate în proprietatea comună în devălmăşie a soţilor se includ în masa debitoare; debitorul răspunde pentru obligaţii doar cu partea sa din proprietatea comună în devălmăşie, urmând ca instanţa de insolvabilitate să separe cota corespunzătoare din proprietatea comună în conformitate cu dispoziţiile Codului civil.

Prin interpretarea coroborată a normei de la art. 39 alin. (3) şi a nomelor de la art. 48 din Legea insolvabilităţii cu privire la separarea solicitată de coproprietar, rezultă că normele de la art. 48 din Legea insolvabilităţii se aplică coproprietarilor pe cote-părţi, şi nu celor devălmaşi. Respectiv, motivele de respingere a contestaţiei prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 19 octombrie 2021 nu rezistă criticii, iar instanţa de fond prin însuşirea acestor motive la pronunţatea hotărârii din 13 aprilie 2023 a neglijat cerinţa legală obligatorie a determinării cotelor părţi în proprietatea comună în devălmăşie a soţilor asupra bunurilor, înainte de valorificarea acestora în cadrul procesului de insolvabilitate.

Hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat; săvârşirea altor încălcări decât cele consemnate la alin.(l) constituie temeiul casării hotărârii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei (art. 386 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, art. 388 alin. (2) din Codul de procedură civilă).

Instanţa de fond, motivând respingerea pretenţiei cu privire la anularea actului juridic, şi anume a rezultatelor licitaţiei cu reducere din 16.09.2021, consemnată în procesul- verbal al licitaţiei din 16.09.2021, efectuată în cadrul procesului de insolvabilitate a Î.I. „*****, complet a trecut cu vederea celelalte două pretenţii ale apelantei şi anume: declararea nulităţii actelor de ridicare a bunurilor imobile din 11 noiembrie 2021: nr.ll/TI (6001/21/9769), nr.ll/TI (6001/21/9768), nr.ll/TI (6001/21/9770), şi rectificarea Registrului bunurilor imobile prin radierea dreptului de proprietate a SA „*****” asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p,), ***** (0,14 ha) şi *****(0,141 ha).

Or, pretenţiile în cauză nu se află într-o legătură cauzală cu motivele respingerii pretenţiei cu privire la anularea rezultatelor licitaţiei cu reducere din 16.09.2021. Constestaţia soluţionată prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 19.10.2021 a făcut referire exclusivă asupra rezultatelor licitaţiei avute în vedere, şi nu a făcut nicio referire la nulitatea actului de ridicare a bunurilor şi rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile.

Respectiv, soluţionând cauza, instanţa de fond nu a motivat respingerea pretenţiei cu privire la declararea nulităţii actelor de ridicare a bunurilor imobile din 11.11.2021: nr.ll/TI (6001/21/9769), nr.ll/TI (6001/21/9768), nr.ll/TI (6001/21/9770), şi rectificarea Registrului bunurilor imobile prin radierea dreptului de proprietate a S.A. „*****” asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p.), ***** (0,14 ha) şi *****(0,141 ha).

În acest context reţine apelantul că la data de 10.11.2021 Judecătoria Ungheni a emis o încheiere prin care a dispus în calitate de măsură asiguratorie interzicerea de a transmite bunurile imobile cu numerele cadastrale: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p.), ***** (0,14 ha) şi *****(0,141 ha), situate în r. Nisporeni, s. Vărzăreşti, conform procesului-verbal al licitaţiei din 16 septembrie 2021, de la lichidatorul Î.I. „***** Laşcu Ion către adjudecatarul S.A. „*****”, până la soluţionarea cauzei în fond.

Încheierea instanţei de fond a fost menţinută prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 08.02.2022.

În contradictoriu cu încheierea sus-menţionată la data de 11.11.2021 de către lichidator Laşcu Ion au fost emise acte de ridicare a bunurilor nr. 1 l/TI(6001/21/9769), nr. 11/TI (6001/21/9768), nr. 11 /TI (6001/21/9770) care au servit temei pentru înscrierea în RBI în calitate de proprietar a S.A. „*****” la data de 15.11.2021.

Menționează că în conformitate cu art. 178 din Codul de procedură civilă încheierea de asigurare a acţiunii se execută imediat, în ordinea stabilită pentru executarea actelor judecătoreşti, iar în conformitate cu alin. (3) art. 181 din Codul de procedură civilă depunerea recursului împotriva încheierii de asigurare a acţiunii nu suspendă examinarea cauzei şi executarea încheierii.

Potrivit prevederilor art. 344 alin. (1) din Codul civil actul juridic prin care s-a dispus de un bun referitor la care, prin lege sau de instanţa de judecată, sau de un alt organ abilitat, este instituită, în favoarea unor persoane, o interdicţie cu privire la dispoziţie poate fi declarat nul de instanţa de judecată la cererea persoanelor în favoarea cărora este instituită interdicţia.

În conformitate cu Hotărârea Explicativă a Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la aplicarea de către instanţele judecătoreşti a legislaţiei ce reglementează asigurarea acţiunii la judecarea cauzelor civile nr. 32 din 24.10.2003 se explică instanţelor judecătoreşti că după aplicarea măsurilor de asigurare în privinţa bunului, încheierea adoptată face opozabil sechestrul tuturor acelora care vor dobândi vreun drept asupra bunului respectiv.

Având în vedere faptul că actul de ridicare a bunurilor nr. 11 /TI a fost întocmit la data de 11.11.2021, iar dreptul de proprietate a fost înregistrat la data de 15.11.2021, consideră apelantul că interdicţia de a transmite bunurile imobile cu numerele cadastrale: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p.), ***** (0,14 ha) şi *****(0,141 ha) de la lichidatorul Î.I. „***** Laşcu Ion către adjudecatarul S.A. „*****” este opozabilă adjudecatarului.

Reieşind din faptul că S.A. „*****” la data de 15.11.2021 a fost înregistrată în RBI contrar interdicţiei stabilite prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 10.11.2021, este necesar de a rectifica RBI în temeiul art. 439 alin. (1) lit. b) din Codul civil: s-a constatat sau s-a declarat nulitatea ori ineficienţa actului sau faptului în temeiul căruia a fost efectuată înregistrarea ori înregistrarea provizorie

în partea constituirii, a transmiterii sau, după caz, a stingerii dreptului înregistrat sau înregistrat provizoriu.

Termenul declarării apelului

Potrivit art. 356 din Codul de procedură civilă, cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (1) din aceeaşi lege, hotărârile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute în prezenta lege.

Potrivit materialelor cauzei, hotărîrea contestată cu apel a fost pronunţată la data 13.04.2023, iar cererea de apel a fost depusă la data de 26.04.2023, astfel, Colegiul civil constată ca depus în termenul legal, stabilit de art.8 al Legii insolvabilităţii apelul declarat de către avocatul Tarlapan Artur, în interesele *****.

Aprecierea instanței de apel

Verificând hotărârea contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ Curţii de Apel Chișinău consideră că apelul declarat de avocatul Tarlapan Artur, în interesele ***** urmează a fi admis din alte considerente, a casa hotărârea instanţei de insolvabilitate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanţa de insolvabilitate în alt complet de judecată, din considerentele ce urmează.

Conform art. 385 lit. d), CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b);

Conform art. 386 alin.(1) lit. d) CPC, hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Conform art. 388 alin.(1) lit.(i) CPC, hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale.

Potrivit art. 5 alin. (5) lit. g) din Legea insolvabilității, principalele competenţe ale instanţei de insolvabilitate în cadrul prezentei legi sunt judecarea acţiunilor introduse de administratorul insolvabilităţii/lichidator privind nulitatea actelor juridice încheiate de către debitor anterior intentării procesului.

Materialele cauzei atestă faptul că, în procedura Judecătoriei Ungheni se află la în proces de examinare procesul de insolvabilitate a Î.I. „*****.

În cadrul procesului de insolvabilitate de către lichidatorul Lașcu Ion a fost desfășurată licitația cu reducere din 16.09.2021, în cadrul căreia a fost adjudecat lotul nr. 1, constituit din construcție nefinalizată și trei terenuri cu următoarele nr.c.: ***** (0,14 ha), ***** (186,2 m.p.), ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha). În calitate de cîștigător al licitației a fost desemnat S.A. „*****.

Parte componentă a lotului nr. I expus la licitație sunt terenurile cu numerele cadastrale ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha), care la rîndul lor, conform informațiilor din registrul bunurilor imobile anexate la raportul de evaluare nr. 19/01/21, din 26.01.2021, sunt proprietate comună în devălmășie a cet. Tulbure Ion și *****.

***** nu este participant la procedura de faliment derulată față de Î.I. „*****, neavând calitate procesuală în cadrul acestei procedure.

Invocând dezacordul cu expunerea de către lichidatorul Î.I. „*****, Lașcu Ion a terenurilor cu numerele cadastrale ***** (0,14 ha) și *****(0,141 ha) la licitație, ***** a adresat instanței cerere de anulare a actelor.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 10.11.2021 cererea de chemare în judecată înaintată de ***** către Î.I. „***** în proces de lichidare și S.A. „*****” privind nulitatea actului juridic civil a fost primită spre soluționare în procedura de insolvabilitate (f.d.49-50 v.I).

Conform art. 2 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, masa debitoare bunuri, inclusiv mijloace băneşti în numerar şi fără numerar, în monedă

naţională şi în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolvabilitate, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepţia bunurilor care, potrivit legii, nu sunt pasibile de executare silită.

Conform art. 5 alin. (2), alin.(5) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, instanţa de insolvabilitate dispune de competenţă exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvabilitate, a litigiilor ce ţin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existenţa unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanţa de insolvabilitate va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă. 5) Principalele competenţe ale instanţei de insolvabilitate în cadrul prezentei legi sînt:

a) pronunţarea motivată a hotărîrii de intentare a procesului de insolvabilitate şi, după caz, de intrare în insolvabilitate atît prin procedura falimentului, cît şi prin procedura de restructurare a debitorului;

b) examinarea obiecţiilor debitorului împotriva cererii introductive a creditorilor şi judecarea obiecţiilor creditorilor împotriva intentării procedurii;

c) desemnarea administratorului provizoriu şi fixarea remuneraţiei lui, desemnarea administratorului insolvabilităţii sau, după caz, a lichidatorului care va administra procedura pînă la confirmarea ori, după caz, pînă la înlocuirea sa de către adunarea creditorilor, precum şi stabilirea atribuţiilor lui pentru această perioadă;

d) destituirea sau acceptarea cererii de demisie a administratorului insolvabilităţii/lichidatorului;

e) ridicarea dreptului debitorului de a îşi mai conduce activitatea;

f) tragerea la răspundere a membrilor organelor de conducere care au contribuit la insolvabilitatea debitorului, precum şi sesizarea organelor de urmărire penală în legătură cu faptele reprobabile săvîrşite de aceştia;

g) judecarea acţiunilor introduse de administratorul insolvabilităţii/lichidator privind nulitatea actelor juridice încheiate de către debitor anterior intentării procesului;

h) soluţionarea contestaţiilor debitorului, ale comitetului creditorilor ori ale oricărei persoane interesate împotriva măsurilor luate de administratorul provizoriu, de administratorul insolvabilităţii/lichidator;

i) confirmarea planului procedurii de restructurare sau, după caz, de lichidare după votarea lui de către creditori;

j) soluţionarea cererii depuse de administratorul insolvabilităţii sau de comitetul creditorilor privind încetarea procedurii de restructurare şi intrarea în faliment;

k) examinarea raportului administratorului provizoriu, cel al administratorului insolvabilităţii/lichidatorului;

l) anularea hotărîrii adunării creditorilor şi a comitetului creditorilor;

m) ridicarea sechestrelor de pe patrimoniul debitorului şi anularea altor măsuri de asigurare sau de limitare a debitorului, administratorului insolvabilităţii şi/sau a lichidatorului în dreptul de administrare şi de valorificare a masei debitoare, aplicate de alte instanţe de judecată sau de organele abilitate în acest sens;

n) pronunţarea hotărîrii de încetare a procesului;

o) alte competenţe stabilite de prezenta lege şi de Codul de procedură civilă.

În temeiul art. 39 alin. (1), (2), (3) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, masa debitoare cuprinde toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi cele pe care acesta le dobândește şi le recuperează pe parcursul procesului. Proprietatea deţinută de debitor în comun cu terţii este raportată cu titlu provizoriu la masa debitoare, indiferent de acordurile încheiate între ei. În caz de litigiu între coproprietarii bunului inclus în masa debitoare, partajarea se face într-un proces separat de către instanţa de insolvabilitate pe al cărei rol se află cauza. Debitorul răspunde pentru obligaţii doar cu partea sa din proprietatea comună. Bunurile aflate în proprietatea comună în devălmăşie a soţilor se includ în masa debitoare. Debitorul răspunde pentru obligaţii doar cu partea sa din proprietatea comună în devălmăşie, urmând ca instanţa de insolvabilitate să separe cota corespunzătoare din proprietatea comună în conformitate cu dispoziţiile Codului civil.

În conformitate cu prevederile art. 60 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul sau obiectul acțiunii.

Colegiul civil atestă că, pretenţiile înaintate de către Tatiana Tulbure împotriva Î.I. „*****, în proces de lichidare şi S.A. „*****”, sunt motivate inclusiv prin faptul că unele bunuri (terenuri) incluse în lotul nr. 1, scos la licitaţie

de către lichidatorul Î.I. „*****, Ion Laşcu, în procesul de insolvabilitate, sunt proprietate comună în devălmăşie al lui Ion Tulbure şi Tatiana Tulbure.

În susținerea circumstanțelor de drept a cererii de chemare în judecată, reclamanta Tatiana Tulbure a invocat prevederile art. 24 Codul familiei, art. 334 alin.(2),(3), (4), art. 327 alin.(2) și art. 331 alin.(2) Cod civil.

Norma articolului 5 alin. (2) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012 stipulează că, instanţa de insolvabilitate dispune de competenţă exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvabilitate, a litigiilor ce ţin de masa debitoare, aspect detaliat supra.

Corelând prevederile legale citate cu situaţia de fapt, Colegiul civil conchide că, judecarea cererii de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Î.I. „*****și S.A. „*****” privind anularea actului juridic nu ține de competența instanței specializată în materie de insolvabilitate, aceasta urmînd a fi examinată de instanța specilaizată în examinarea cauzelor de drept comun.

Însă contrar prevederilor legale menționate supra, precum și contrar principiului disponibilității în drepturi a părților prevăzut de art. 27 CPC, conform căruia disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rînd a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare. (2) Instanţa nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalităţii de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei, instanța de fond a dispus examinarea cauzei în procedură de insolvabilitate, contrar competențelor stabilite în modul prevăzut de lege.

În cadrul examinării cauzei în ordine de apel reprezentantul Tatianei Tulbure avocatul Artur Tarlapan a confirmat faptul că, cererea de chemare în judecată este întemeiată în baza normelor de drept comun.

Colegiul civil atestă că, obiectul acțiunii, așa cum a fost formulat în cererea de chemare în judecată de către ***** constituie faptul că, unele bunuri (terenuri) incluse în lotul nr. 1, scos la licitație de către lichidatorul Î.I. „*****, Laşcu Ion, în proces de insolvabilitate, sunt proprietate comună în devălmășie a lui Tulbure Ion și *****. Motiv din care, raportând prevederile legale la circumstanțele de fapt expuse în cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, se evidențiază că examinarea prezentei cereri ține exclusiv de competența instanței specializate în examinarea cauzelor de drept comun.

Colegiul civil conchide că, depunerea cererii de chemare în judecată de către ***** nu determină întrunirea cerințelor impuse de lege pentru a cataloga litigiul respectiv în categoria litigiilor a căror examinare ține în mod exclusiv de competența instanței de insolvabilitate.

Prin urmare, Colegiul civil conchide că, litigiul dedus judecăţii nu poate fi considerat un litigiu ce urmează a fi soluţionat de către instanţa de insolvabilitate, or cererea de chemare în judecată depusă de ***** către Î.I. „*****, în procedură de lichidare, S.A. „*****”, intervenient accesoriu B.C. „*****” S.A. privind anularea actelor juridice și rectificarea Registrului Bunurilor Imobile privind radierea dreptului de propruetate a S.A. „*****”, nu cade sub incidenţa prevederilor Legii insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012.

Astfel, avînd în vedere că încălcarea competenței reprezintă temei de casare a hotărîrii judecătorești, iar erorile instanțelor de judecată duc în mod direct la încălcarea dreptului părților la un proces echitabil, pe terenul art.6 CEDO, Colegiul civil constată că, competenţa jurisdicţională constituie unul dintre elementele fundamentale ale legalităţii procesului civil, motiv din care urmează a fi admis apelul declarat de avocatul Tarlapan Artur, în interesele *****, din alte motive decît cele invocate de apelant, a casa hotărârea instanței de fond, cu restituirea cauzei la rejudecare în Judecătoria Ungheni, în alt complet de judecată specializat în examinarea cauzelor de drept comun.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să țină cont de cele indicate, să se expună asupra tuturor circumstanțelor, argumentelor invocate de părți și reexaminând cauza să emită o hotărâre legală şi întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 385, art.389, art. 390 Cod de procedură civilă, ***Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău***

D E C I D E :

Se admite apelul declarat de către avocatul Tarlapan Artur, în interesele *****.

Se casează hotărârea Judecătoriei Ungheni din 13.04.2023 emisă pe marginea cererii de chemare în judecată înaintată de ***** către Î.I. „*****, în procedură de lichidare, S.A. „*****”, intervenient accesoriu B.C. „*****” S.A. privind anularea actelor juridice și rectificarea Registrului Bunurilor Imobile

privind radierea dreptului de propruetate a S.A. „*****”, prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă, cu restituirea cauzei la rejudecare, la Judecătoria Ungheni, în alt complet de judecată specializat în examinarea cauzelor de drept comun.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele ședinței, judecător ***Eugeniu Clim***

Judecătorii ***Olga Cojocaru***

Steliana Iorgov